

VI. évfolyam 9. szám 2020. szeptember

FORRÁS

A NAGYVÁRAD-ÚJVÁROSI SZENT LÁSZLÓ-PLÉBÁNIA HAVILAPJA

...mégsem nevelhetünk bedobozolt, üres lelkeket

Szeptemberi havilapunkban három pedagógust szólítunk meg - egy óvó nénit, egy tanító nénit és egy középiskolai tanárt - a tanévkezdés kapcsán.

SZABÓ EMESE óvó néni, Szent László Római Katolikus Óvoda

- *Mint pedagógus, milyen tapasztalatokat élt meg az elmúlt hónapok során?*
- Óvónőként - véleményem szerint - a legfontosabb feladatomban a gyerekek szociális készségeinek a fejlesztése, a kezdeti sírást örömteli együtt játszásra fordítani. Az elmúlt időszakban a talaj teljesen kicsúszott a lábunk alól, hiszen a közösségi életre való nevelés alapfeltételét, magát a közösségi létet számolták fel a fejünk fölött. Az online oktatás egy lehetőség volt a kapcsolattartásra és a gyerekek intellektuális fejlesztésére. A nyár pedig egyéb találkozási formákat biztosított.

- *Milyen érzésekkel kezdi az új tanévet?*

- Most újra tanévkezdésre készülünk! Hogy ez mit is jelent? Senki sem tudja! „Tartsunk távolságot!” – ez a fő szabály. Ilyen formában tekinthetném csomagmegőrzőnek az óvodát, minden méterben elfér egy gyermek. A csoportszobában fogunk játszani – mindenki külön, a saját felcímkézett asztalánál –, enni és aludni, tehát értesítjük a szülőket, hogy csakis mozdulatlan csomagokat várunk.

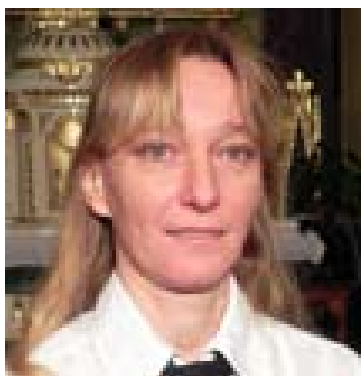
A humort félretéve, azt hiszem, hogy minden óvónő lesz mit mérlegre tegyen, hiszen bár fontos megtanítani a gyerekeket a saját magánszférájuk helyes kezelésére, mégsem nevelhetünk bedobozolt üres lelkeket. Hiszen nem erre kaptunk hivatást és Jézustól, a legnagyobb tanítótól sem erre kaptunk példát.

Én személy szerint nem hagyom, hogy az új szabályok betartása az ovisokat is az asztalkáik egy méteres bűvkörében tartsák, párválasztós játékok helyett elővesszük a helyválasztós játékokat, a kézen fogós helyett pedig az egymásra kacsintóst, amelyek ugyanúgy a társainkra való odafigyelést igénylik, egymás rezdüléseit tanítanak kitapogatni.

Az oktatási intézmények különböző szintjei közül az óvodában van igény a legtöbb testi kontaktusra, melyeket lehetetlen nélkülözni, ha egy kisgyereket ölbé kell venni, vagy csak egy puszival lehet megvigasztalni. Ugyanakkor – mint minden évben – az őszi időszakban jelentkező vírusokat, bacilusokat sem száműzhetjük. Azt hiszem, a szülők számára is felkészülést igényel ez a tanévkezdés és nemcsak az immunrendszert kell erősíteni, hanem az idegrendszert is. Hiszen ha nem lesz elég türelmünk egymás iránt, akkor sokkal élesebben hasít belénk minden ártalmatlan köhögés vagy tüsszentés.

- *Mivel biztatná a gyermekeket és a szülőket?*

- Tekintsük kihívásnak ezt a tanévet, mely tele lesz nehézséggel, kérjünk salamoni bölcs gondolatot minden helyzetben, és krisztusi szeretetet a körülöttünk élők iránt!

KOR MÁRIA-MAGDALENA tanító néni,
a 11-es Gimnáziumi Iskola pedagógusa

- *Mint pedagógus, milyen tapasztalatokat élt meg az elmúlt hónapok során?*

- Számomra nagyon nehéz volt. Mióta világ a világ a tanítás tanteremben zajlott. Egy pedagógust a ragyogó szempár és mosoly éltet! Ez most elmaradt. A bátorítás sem volt az igazi. Hiszen egy simogatás, egy mosollyal kísért fejbólintás több erőt ad mint az online, szóban való megerősítés. A

csöppnyi, előkészítő pillangócskáimnak (ez a jelünk) szükségük volt a szerepre, biztonságérzetre az ovi után.

Elmaradt a játék, ami egy gyermek számára a legjobb hajtómotor. Bár szerkesztettem internetes twinkl játékot amit telefonon vagy játékgépen játszani lehet, nem volt olyan sikeres. Kimaradt a versengés. Így meg nem volt az igazi.

Rengeteg időt vett el a napi felkészülés és az ellenőrzés. Minden gyermek várta a visszajelzést – személyre szabottan. Ezek a kis csöppök még Isten tenyerén vannak! Ártatlanok, hiszékenyek és bizakodók. Van hitük a csodákban, a varázslatban és a mesék csodabirodalmában. Azért a rövid, de tanulságos, mesefilm válogatások is igen fontosak voltak. A verseket, a dalocskákat is nagyrészt kedves animációs bemutatások kíséretében biztosítottam számukra. A szépirodalmi magyar nyelvezetet nem lehet eléggé korán elkezdni tanítani. A művészeti nevelés (rajz, kézimunka) is lényeges, hiszen ezt élvezik a legjobban. Olyat kellett keresnem amit szívesen, vágyakozással teli tudnak elkészíteni, a bemutatott videó alapján, szülői segítség nélkül. Így büszkék lehettek a kész munkára.

Volt azonban egy nagy segítségem nekem és a kollégáimnak is. Egy őrangyal Tankó Veronika Zita tanfelügyelőasszony személyében. Ebben a kegyetlenül nehéz időszakban végig mellettünk állt, töltött fel ötleteket a tanításhoz és bátorított minket. A Bihar megyei tanítók csoportján keresztül pedig (amit ő létesített) megoszthattuk egymás között a különböző anyagokat (videófelvételeket, linkeket és játékokat). Köszönet az önzetlen segítségéért és fáradhatatlan munkájáért. Adjon a jó Isten neki további erőt és egészséget, hogy segíthesse a pedagógusi munkánkat!

Összegezve: gyerekeknek, pedagógusoknak, szülőknek és nagyszülőknek erő feletti megpróbáltatás volt. Mindenki belefáradt. Senki nem szeretné így folytatni!

- *Milyen érzésekkel kezdi az új tanévet?*

- Természetesen nagy tervekkel és szorongással.

Nagy tervek, mert most fogjuk átlépni az írás és olvasás birodalmának varázskapuját. Lényeges, hogy a gyermek hogyan éli ezt át! Meghatározza a további életét: a tanulás, olvasás tudásvágyát. Amennyiben sikertelenséget él át, soha nem fog szeretni írni, olvasni, számolni egyszóval tanulni.

Szorongással is telítve vagyok. A mi iskolánkat most újítyják fel teljesen. Így kicsit felborul a megszokott élet. A maszk állandó viselete is kemény próbatétel lehet némely gyermeknek. Ebbe is bele kell tanulni. Ez az áldozat viszont szükséges egy magasabb cél érdekében.

- *Mivel bíztatná a gyermekeket és a szülőket?*

- Van Valaki odafenn, aki vigyáz ránk! Csak hinnünk kell benne és kérnünk a segítségét. Ő soha nem hagy el, nem hagy magunkra! Mindig velünk és értünk van. Önzetlenül szeret minket és gondoskodik rólunk. Megmutatja az utat és megoldja gondjainkat. Tudja, hogy próbatétel elé állít, de ennek oka van. (Fogadjuk el a helyzetet.) Szeressük és segítsük egymást és minden jóra fordul. Legyünk igazi keresztények és EMBEREK. Hiszen ha Isten velünk, ki ellenünk?

*

NAGY ISTVÁN informatika tanár,
Mihai Eminescu Főgimnázium

- *Mint pedagógus, milyen tapasztalatokat élt meg az elmúlt hónapok során?*

- Az elmúlt hónapokban nehéz időszakot éltem át. A megszokott tanítási ritmusból kiestem – a diákokkal együtt. Egy hét után kezdtem kialakítani az online oktatás kereteit.

A videó órák alatt nagyon zavart a szemkontaktus hiánya, a diákok reakciói. A nyomasztó csönd, üresen beszélek a mikrofonba, magyarázom az infót a megosztott képernyőn. Nem látom a tekintetüket, nem tudom felmérni, hogy mennyire értik. Óra végére teljesen elfáradok. Más ez a fáradtság, mint amikor kijövök az osztályból. Akkor pozitívan töltődöm fel, ilyenkor pedig meddő zsibbadtságot érzek.

2. *Milyen érzésekkel kezdi az új tanévet?*

Az új tanévet izgalommal várom. Egyértelmű, hogy a korlátozások betartása megtöri a jó húsz éves rutint. Az ismert osztályok tanításától nem aggódom, és a saját tizedikeseimhez is kialakult már a kötődés, amit egy

közös nyári túrázással is erősítettem. Legnagyobb félelmeim a kilencedikesekhez fűződnek. Mi lesz, ha online kell tanítsak és sohasem láttak még? Hogy adom át azt, amit eddig nonverbálisan közvetítettem feléjük?

- *Mivel biztatná a gyermekeket és a szülőket?*

- A gyerekeket és a szülőket azzal biztatnám, hogy mi mindent megteszünk azért, hogy tanítsuk és neveljük a tanulókat. Esti imámban mindig kérem a Jóistent, hogy adjon erőt, találmányosságot és kitartást ennek a feladatnak a teljesítésére, és arra biztatom őket, hogy hasonlóan cselekedjenek.

2020 ŐSZ

Egyháztanács-választás

A megyéspüspök úr elrendelte 2020-ban az egyháztanács-választást, miután az öt éve megválasztott testület mandátuma idén lejár.

Először is nagy köszönet és hála van bennem az aktuális testület irányában, ugyanakkor szeretném ezúton is meghirdetni, hogy szeptember 13-án és 20-án vasárnap jelöléseket fogunk gyűjteni, majd október első vasárnapján lesz a szavazás a templomban, a szentmisék alkalmával.

Az egyházmegye körlevele alapján egyháztanácsosok „csak azok a katolikusok lehetnek, akik: az egyházközség területén állandó lakhellyel rendelkeznek; teljesen cselekvőképesek; az egyházi előírások szerint nincsenek eltöltve az Eucharisztia vételétől; megbérmálkoztak (ettől egy ideig el lehet tekinteni); egyházi hozzájárulásukat (egyházi adót) rendszeresen fizetik; 18. életévüket betöltötték, de még nem 70 évesek; mindenféle egyéni érdekeltől mentesek; készek és képesek a feladat ellátására; nem állnak rokoni viszonyban a plébánossal, ugyanakkor a tanács megalakításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a plébánia híveinek lehetőleg minden rétege képviselve legyen életkor, nem, foglalkozás és a település közigazgatási beosztása szerint; hogy a jelölt közismerten vallásos és tevékeny hívó legyen, aki önként vállal feladatot az egyházközség javára és annak képviseletében. Továbbá példaadó egyéni és családi életet él, apostoli lelkületű, józan ítélőképességű és fegyelmezett tárgyalókészséggel rendelkezik.” (A Nagyváradai Egyházmegye Egyháztanács Szabályzata)

Előre is meghívok mindenkit ebbe a közösségalapító és -formáló eseménybe bekapcsolódni.

Pék Sándor plébános

GYERMEK

Mi lenne az a dolog, amit tennél,

Nicole:

Az utcai embereknek és szegényeknek segítenék. Vigyáznék, hogy az emberek ne bántsák a kutyákat és a cicákat. Senki ne kapja el a vírust.

Bianka:

Ne legyenek betegségek. Legyenek iskolák minden országban. Ne éhezzenek Afrikában.

Géza:

Templomot építenék. Azt kívánnám, hogy ne kapja el senki a vírust. Hirdetném Isten hatalmát.

Roli:

A király mindenkit fogadhat. A templom, a kórház mindig és mindenkinek üzemel. A járványkor, ha valaki nem tartja be a szabályt, az büntetést érdemel.

Eszter:

A rossz emberek javuljanak meg. Karácsonyra mindenki kapjon egy varázslatos pálcát, hogy boldoggá tegyék azokat, akik szomorúak. A fekete embereknek legyen ennivalójuk, vizük és mehessenek suliba.

Armin:

Ne legyen betegség. Mindenki menjen iskolába.

Tamás Gergő:

(királynak lenni nem is olyan könnyű) Nem engedném az embereknek, hogy háborúzzanak. Segítenék a beteg és szegény embereknek. Csinálnék egy világnapot a kakapóknak.

KIRÁLYSÁG

ha te lennél a király?

Erik András:

Minden szegény kapjon munkahelyet és pénzt. Nem léteznének rablók. Nem léteznének börtönök.

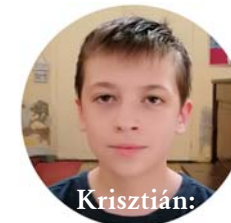
Antónia:

Megsegíteném a szegényeket étellel és pénzzel. Ne legyen környezetszennyezés.

Erik Cris:

Ingyen legyen az édesség. Elektromos autó. Békesség.

Krisztián:

Egy héten három munkanap lenne. Minden szegényt ellátnának. Ne legyen online tanítás.

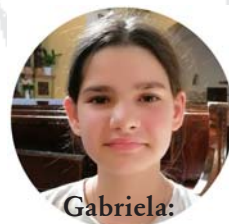
Erzsébet Melisza:

Legyenek jobbák az emberek, ne hazudjanak. Kezdjük a sulit.

Szabolcs:

Csak elektromos kocsik. Szigorú törvényeket a vírus ellen. Ingyen táplálék a szegényeknek.

Gabriela:

Nem lennének rossz emberek. Mindenkinek legyen háza. Nem lennének autók.

Alexandru Andrei:

Ne legyenek hajléktalanok. Mindenhol egészség és boldogság legyen ...és hogy legyen sok csokoládé.

Vanesza:

Hogy örömet és boldogságot hozzak a világra.

A Schönstatti

Háromszor Csodálatos Anya és Királynő

A schönstatti kegykép nem egy nagy műalkotás. Az eredeti olajfestményt egy svájci festő, Luigi Crosio festette a 19. század végén ezzel a címmel: *Refugium Peccatorum* (A bűnösök menedéke). A még csak alakuló közösség tulajdonképpen a festmény egy nyomdai másolatát kapta meg, amelyet 1915-ben prof. Huggle egy zsidóbarátnál megvett, majd odaajándékozta a Mária kongregációnak, amelynek vezetője Joseph Kentenich atya volt. Ő a Schönstatt mozgalom alapítója. Az eredeti festmény jelenleg a Schönstatti Mária-nővérek tulajdona.

A Háromszor Csodálatos Anya névnek is történelmi háttere van. Ez a megnevezés Jakob Rem jezsuita szerzetestől származik, aki a középkorban, Ingolstadtban áldásos lelkipásztori, keresztényi megújulást eredményező munkát végzett a rábizott fiatalokkal. Egy elragadtatása alkalmával ő nevezte Máriát egymásután háromszor Csodálatos Anyának.

Schönstatti mozgalmunkat három fő ismérv jellemzi:

- erős küldetéstudat,
- a Gondviselésbe vetett gyakorlati hit,
- erős Szűzanya tisztelet.

Az alapító, Joseph Kentenich atya azt mondta: ha az Üdvözítő Márián keresztül jött a világra, akkor nekünk is a Szűzanya által kell az Atyához találni. Mária Istenhez, Jézushoz vezet minket, a család dolgaiban gazdag tapasztalattal rendelkezik. Ezért kérjük Őt, jöjjön otthonunkba, vezessen minket.

A mozgalom tagjai otthonukban háziszentélyt alakítanak ki, ahol imádkoznak, Isten elé teszik örömeiket, kudarcaikat és ahol erőt merítenek a mindennapokhoz. Felajánlják nehézségeiket családjukért és a többi emberért. A háziszentélyekben a Háromszor Csodálatos Anya képe látható.

Kovács Laci és Kati

Újvárosi régitörténetek

Mons. Fodor József általános helynök úr 1967-1969 között szolgált a Szent László plébániatemplomban, mint káplán. Megkértük a vikárius urat, hogy írjon plébániánkhoz kötődő élményeiről, emlékeiről. Hálásan köszönjük munkáját és a korabeli fényképeket! Szeptemberi lapszámunkban közöljük első írását. Kérjük kedves Olvasóinkat, hogy amennyiben rendelkeznek templomunkhoz, plébániánkhoz kapcsolódó régebbi fényképekkel, dokumentumokkal, kölcsönözzék azokat egy fotózás vagy szkennelés idejére – egy tervezett kötetet gazdagíthatnának.

A nagylelkű mecénás, Dr. ÓPALOTAY JÁNOS apátplébános

Az 1692-es török felszabadulás után – alig 30 évvel később –, gróf Csáky Imre bíboros, nagyváradai püspök felépíti a város központjában a mai Szent László-templomot, hogy legyen méltó székesegyháza Szent László drága örökségének, a váradi püspökségnek. Ugyanebben az időben saját védőszentje, Szent Imre tiszteletére felépítteti a szállósi templomot.

A Szent László-templommal szemben volt a püspöki „palota” és a kánonokok házai. Miután a templom megszűnt székesegyház lenni – mert 1752-

1780 között felépült az új, immár negyedik székesegyház Váradon –, az újjvárosi városrész plébániai temploma lett. Hivatalos neve Váradújjvárosi Plébánia, de az általános népi használat Szent László-templomként ismeri.

Gróf Csáky Imre bíboros, váradai püspök prófétai megérzéssel tudta, hogy az előbbi és későbbi vérzivataros évek után egy rendkívüli nagy pátronusra van szüksége Váradnak. Azt is tudta, hogy jobbat, tökéletesebbet nem találhat, mint magát azt a szent Királyt, aki itt építi fel városát, temetkezési helyét itt készíti el, ide hozza az egyházi- és világi élet tevékenyen pezsgő központját, amikor nagy elődje, Szent István király által alapított Bihari püspökség székhelyét ide helyezi át.

*

A címnek megfelelően ugorjunk át néhány évszázadot: 1948-at írunk, amikor a második világhéges után Csáky Imre műve, a Szent László-templom borzalmas sebektől szenved. A háború pusztító következményeit nem csak a vele szemben lévő Polgármesteri Hivatal szenvedte, hanem maga a 225 éves templom is, hiszen a Szent László tér is harcok, támadások színhelye volt, a mellette lévő hidat is felrobbantották, a híd őreit lelőtték – ott van az emléktáblájuk a templom falán –, tető- és toronyszerkezete megsérült, csodálatosan szép ólomkristály ablakait a légnymás és a különböző lőfegyverek pusztításai mind megsemmisítették. Az 1967–1968-as években, ottani káplán koromban, még ott voltak az újonnan készített ablakrákák a plébánia raktárában, de az akkori kommunista hatalom nem engedélyezte ezek restaurálását, pedig a váradai hívek nagylelkű adománya ezt lehetővé tette volna. Így még ma is világháborús sérült ez a „kegytemploma” Várad közösségének, mert ez vallásra és nemzetiségre való tekintett nélkül mindenki temploma. Ez is oka volt az 1964-es gyilkos merényletnek, amikor a templom lebontásával a váradiak emlékezetéből is ki akarták törölni. De erről majd még részletesebben szölok.

A mellékelt képes összeállítás pontosan tudósít az eseményekről. 1948. január 25-én ünnepelte a plébániatemplom fennállása 225. évfordulóját. Boldog Scheffler János vértanú püspök ekkor iktatta be az akkori idők jogi előírásai szerint az új plébánost, Dr. Ópalotay János teológiai tanárt javadalmába és lett „atyja, gazdája” az ottani plébánia közösségének.

Boldog János püspök öt teológusát alszerpappá szentelte itt, két szatmárit: Láng Lajost és Sikolya Bálintot, valamint három váradit: Bodnár Jánost, Giczei Károlyt és Matos Ferencet.

Dr. Ópalotay János nagyon tevékeny, agilis papként nekiállt különböző munkálatok elvégzésének. Mindezt génjeiben magával hordozta, hiszen újjpalotai sváb vér csörgedezett ereiben. Ahogy Szent X. Pius pápa jelmondata az volt, hogy: Mindent megújítani Krisztusban, ő is ezt próbálta tenni. A romokból újjáépíteni: torony, tetőzet, ablakok, orgona, harangok, majd belső festés, külső renoválás és rendkívüli mecénáskodás: a templomok javítása és

Nagyvárad-útvároson templomjubiläum. 1948-Jan 25.

Plebános-beiktatás

Alszerpapszentelés.

Ópalotay János apátplebános
a Szent László-templom főoltáránál, 1960-ban

1986. szeptember 28-án hívta haza Jézus, a Jó Pásztor, hogy Szent Szívén megpihenjen nagyon mozgalmas papi élete végén.

a plébániák építése prioritásokat jelentett számára. Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a Szentlélek élő templomainak ápolása, gondozása még fontosabb volt számára. Mondhatnánk rivalizálásnak is a két plébánia, Szent László és Váradolaszi építő versengését a hívek minél nagyobb számú megnyerésében. Vasárnaponként 5-6 szentmise volt a máterben, kettő a Kapucinus templomban, egy a Szent Erzsébetben. Hétköznapokon különböző ájtatosságok tették színesebbé a lelki életüket. A plébános mellett három állandó káplán szolgált, valamint szerzetes és nyugdíjas papok segítettek be.

Dr. Ópalotay János közvetlen utóda, Dr. Dászkál István későbbi ordináriusunk mondta róla: „János nagyon jó gazdája volt a Szent László-templomnak.”

Mons. Fodor József

- Az egyház tagjává lett a **kereszttség** által augusztus 2-án Balog Alexandra-Mária, 15-én Nechita-Bódis Péter, 22-én Botişel David és Kosztin Zalán, 30-án Bredean Zoe.
- **Utolsó útjára kísértük:** augusztus 3-án † Kovács Magdaléna, 4-én † Lőrinczy Alexandru, 10-én † Elek Sándor, 14-én † Balog Constantin és † Molnár Julianna, 18-án † Szilágyi János, 19-én † Csikortás Nicolae, 21-én † Szilágyi Ilona, 25-én † Erdei Veronica Ecaterina Juliana, 27-én † Moţan Viorica, 28-án † Kovács Mária, 31-én † Boros Ágnes és † Grell Katalin Mária testvéreinket.
- Munkatársat keresünk **sekrestyés** feladatok ellátására. Jelentkezni lehet a plébánián.
- Iskolakezdesre **tanszergyűjtést** idítottunk. Köszönet minden felajánlásért!
- Szeptember 13-án, vasárnap megtartjuk a **tanévkezdő szentmisét**, táskaszenteléssel egybekötve.

A SZENTMISE OLVASMÁNYAI

Évk. 23. vas. – szept. 6.: Ez 33,7-10 – Róm 13,8-10 – Mt 18,15-20

Szűz Mária születése – Kisboldogasszony – szept. 8.: Mik 5,2-5a
v. Róm 8,28-30 – Mt 1,1-16.18-23 v. Mt 1,18-23

Évk. 24. vas. – szept. 13.: Sir 27,30-28,7 – Róm 14,7-9 – Mt 18,21-35

Évk. 25. vas. – szept. 20.: Iz 55,6-9 – Fil 1,20a-24.27a – Mt 20,1-16a

Évk. 26. vas. – szept. 27.: Ez 18,25-28 – Fil 2,1-11 v. 2,1-5 – Mt 21,28-32

A havilapot szerkeszti a Nagyvárad-Újvárosi Szent László Római Katolikus Plébánia.
410209 Nagyvárad, Primăriei utca 9. Telefon: 0259/431-652. www.szentlaszloplebania.ro
facebook: Nagyvárad-Újvárosi-Szent-László-Római-Katolikus-Plébánia
Készült a nagyváradí Litera Print nyomdában.